

Sayı : 5352
Tarih : 08.05.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

11892

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

G. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Taksim alanının 1 Mayıs miting alanı olarak kullanılabileceğine dair Anayasa Mahkemesi kararı olmasına rağmen, işçi ve emekçilerin meydana girmesi yasaklanmıştır. 1 Mayıs 2024 tarihinde Taksim Meydanı'na girilmemesi için kolluk güçlerinin kurdukları barikatları zorlayan işçi ve emekçilere karşı orantısız şiddet kullanılmış, 217 kişi gözaltına alınmış, 38 kişi tutuklanmıştır.

1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak isteyen işçi ve emekçileri engellemek amacıyla kolluk güçlerinin Unkapanı Köprüsüne kurdukları barikatları zorladıkları için tutuklananların serbest bırakılması ve Taksim alanının mitinge kapatılmaması için Eskişehir'de Gençlik Örgütleri 5 Mayıs 2024 tarihinde basın açıklaması gerçekleştirmişlerdir. Eylem, kolluk güçlerinin takibinde gerçekleşmiş, alanda herhangi bir ihtar/müdahale olmamıştır. Akşam saatlerinde SGDF'den Simay Kart, Gençlik Komiteleri'nden Mehmet Cezai Yıldız ve Ceren Leventoğlu, Emek Gençliği'nden iki kişi gözaltına alınmıştır. İddiaya göre; gözaltına alınanlar adliyeye sevk edildikleri süreçte, hastane önünde darp edilmişlerdir. Polis Simay Kart'ı göstererek “bunu sona bırakın, bununla işimiz var” demişlerdir. Simay Kart araçtan indirildiğinde iki kolundan tutularak yüzüne kamera doğrultulmuştur. Hastane içinde kolları ters çevrilerek, saçları çekilmiş, boğazı ve burnu sıkılmış, ağzına baskı uygulanarak kapatılmıştır. Adliye'de ise gözaltına alınanlar işkenceye uğramışlar, kolları ters vaziyette, başları eğilmeye çalışılmış, ağızları kapatılarak kapıdan içeri sokulmuşlardır. Üç kat merdivenlerden darp edilerek, adeta sürüklenerek çıkartılmışlardır. Merdivenlerden çıktıklarında özel olarak Simay Kart'ın bir yandan saçı çekilmiş bir yandan da nefesinin tamamen kesilmesi için hem boğazı ve burnu sıkılmış hem de ağzı kapatılmıştır. İşkenceye müdahale etmeye çalışan avukatlar ise “sizi ilgilendirmez” gibi cümlelere maruz kalmışlardır.

Anayasanın 17. Maddesinde, kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağı, insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağı belirtilmiştir. Türkiye'nin taraf olduğu; Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 5. Maddesinde; “Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı

davranışlarda bulunulamaz.” Hükmü bulunmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 3. Maddesinde; “Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.” Denilmektedir. İşkencenin yasaklanması; insan haklarına saygılı, demokratik ve hukukun üstünlüğüne dayalı toplumların en temel değerlerinden birini oluşturmaktadır. BM İşkence ve Diğer Zalimane Gayrinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşmesi’nin 2. Maddesi de taraf devletlere, işkenceyi önlemek için etkili kanuni, idari, adli veya başka tedbirleri alma yükümlülüğü vermiştir. Eskişehir’de düşüncüyü açıklama ve yayma hakkını kullanan gençlerin gözaltına alınmaları, gözaltında iken işkenceye maruz kalmaları insan onuruna saldırı ve temel hakların ihlalini teşkil etmektedir.

Bu bağlamda;

1-Eskişehir’de basın açıklaması yapan gençlik örgütü üyelerinin gözaltına alındığı ve gözaltında iken kolluk güçleri tarafından gençlere işkence yapıldığı Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?

2-Eylem alanında herhangi bir ihtar/müdahale olmadığı halde SGDF’den Simay Kart, Gençlik Komiteleri’nden Mehmet Cezai Yıldız ve Ceren Leventoğlu, Emek Gençliği’nden iki kişi neden akşam saatlerinde gözaltına alınmışlardır?

3-Kolluk güçleri neden Simay Kart’ı göstererek 'bunu sona bırakın, bununla işimiz var’ demişlerdir? Neden boğazı ve burnu sıkılarak yaşam hakkı tehlikeye atılmıştır?

4-Simay Kart ve çeşitli gençlik örgüt üyelerine işkence ve kötü muamelede bulundukları iddia edilen kolluk güçleri hakkında etkin soruşturma yapılacak mıdır?

5-Türkiye’nin taraf olduğu sözleşmelere, anayasaya ve yasalara rağmen, kolluk güçlerinin gözaltı ve tutuklamalarda işkence ve kötü muamelede bulunmalarının gerekçesi nedir?

6-Türkiye’nin taraf olduğu sözleşmeler ve yasalar gereği gözaltında işkenceyi engellemeye yönelik somut adımlar atacak mısınız?

7-Muhalif gençlere işkence ve kötü muamelede bulunan kolluk güçlerinin cezasızlıkla ödüllendirildiği, gözaltında işkencenin ve kötü muamelenin sistematik hale geldiği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?

8-İşkence ve kötü muamelede bulundukları iddiasıyla kaç kolluk gücü hakkında soruşturma açılmıştır? İşkence ve kötü muamelede bulunduğu tespit edilen kaç kolluk gücü ceza almıştır?